

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 819/2014-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. novembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť J. J., zastúpeného JUDr. Júliusom Kvetánom, Štefánikova 17, Humenné, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 123/2010 a postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 100/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. J. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. septembra 2013 doručená sťažnosť J. J. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného JUDr. Júliusom Kvetánom, Štefánikova 17, Humenné, ktorou namieta porušenie svojich

základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 123/2010 a postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 100/2013.

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa návrhom doručeným okresnému súdu 6. mája 2010 domáhal povolenia obnovy konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 16 C 177/2006.

Okresný súd uznesením sp. zn. 14 C 123/2010 z 24. marca 2011 zamietol návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania vedeného pod sp. zn. 16 C 177/2006, čo právne odôvodnil s poukazom na nesplnenie zákonných podmienok na povolenie obnovy konania podľa § 228 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Na základe sťažovateľom podaného odvolania proti označenému uzneseniu okresného súdu krajský súd uznesením sp. zn. 8 Co 53/2011 z 5. marca 2012 zrušil odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, čo odôvodnil tým, že okresný súd neprerokoval návrh sťažovateľa na verejnom pojednávaní.

Okresný súd po tom, ako vec opätovne prerokoval, uznesením č. k. 14 C 123/2010-205 zo 6. marca 2013 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania vedeného pod sp. zn. 16 C 177/2006 zamietol. Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, ktorým okresnému súdu vytýkal, že sa nedostatočným spôsobom vysporiadal s ním uvedenými novými skutočnosťami, a preto žiadal odvolaním napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie, eventuálne uznesenie okresného súdu zmeniť a jeho návrhu v celom rozsahu vyhovieť.

O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd uznesením č. k. 8 Co 100/2013-575 z 26. augusta 2013 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“), ktorým uznesenie okresného súdu s poukazom na § 219 ods. 1 a 2 OSP ako vecne správne potvrdil, pričom poukázal

na správnosť dôvodov uznesenia okresného súdu, s ktorými sa stotožnil, a na zvýraznenie ich správnosti ich ešte doplnil o ďalšie dôvody. O trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že právo na ich náhradu nepriznal žiadnemu účastníkovi.

Sťažovateľ nesúhlasí s postupom všeobecných súdov v konaniach, v ktorých tieto súdy vydali sťažnosťou napadnuté rozhodnutia, a svoju sťažnosť odôvodňuje takto: „... odvolací súd [sa] právne vysporiadal len s dvoma novými... skutočnosťami uvedenými na str. 5 ods. 2 napadaného uznesenia, (pričom sťažovateľ už nenamieta, že išlo o skutočnosti, ktoré sú zjavne nespôsobilé k tomu, aby súd návrhu na obnovu konania povolil) pričom na str. 3 posledný odsek a str. 4 v ods. 1 až 3 napadaného uznesenia odvolací súd uvádza len tri zo šiestich nových dôkazov na ktoré sťažovateľ poukázal v odvolaní proti uzneseniu okresného súdu z 6. 3. 2013.

Sťažovateľ trvá na tom, že ostatné štyri nové dôkazy – skutočnosti boli spôsobilé k tomu, aby súd (prvého stupňa a odvolací) mal povoliť obnovu konania. S týmito štyrmi novými dôkazmi – skutočnosťami sa odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia okresného súdu vôbec právne nevysporiadal.

Sťažovateľ je toho názoru, že ak by odvolací súd (a predtým aj súd prvého stupňa) aj so štyrmi novými dôkazmi – skutočnosťami) právne vysporiadal, v zmysle zákona by povolil obnovu pôvodného konania 16 C/177/2006.“

Na základe už uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom rozhodol takto:

„Ústavné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd v konaní vedenom na Okresnom súde v Prešove pod sp. zn. 14 C/123/2010 a následne v konaní vedenom na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 8 Co/100/2013 porušené bolo.

Uznesenie Okresného súdu Prešov č. k. 14 C/123/2010-205 zo dňa 6. marca 2013 a uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 8 Co/100/2013-575 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súde Prešov na ďalšie konanie.“

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza, že proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podal dovolanie, písomné vyhotovenie ktorého predložil ústavnému súdu spolu so svojou sťažnosťou. Z obsahu pripojeného dovolania vyplýva, že sťažovateľ predovšetkým namieta, že všeobecné súdy sa nedostatočným spôsobom vysporiadali s ním uplatnenými skutočnosťami, ktorými odôvodňoval opodstatnenosť svojho návrhu na povolenie obnovy konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 16 C 177/2006.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Ústavný súd si pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Z uvedeného obsahu sťažnosti (článok I tohto uznesenia) vyplýva, že sťažovateľ namieta, že všeobecné súdy v označených konaniach porušili ním označené práva tým,

že sa v odôvodnení svojich rozhodnutí dostatočným spôsobom nevysporiadali so všetkými ním uplatnenými skutočnosťami.

1. K namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 123/2010

Ústavný súd stabilne vo svojej judikatúre týkajúcej sa otázky právomoci ústavného súdu na prerokovanie sťažnosti v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy uvádza, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Sťažovateľ mal k dispozícii na ochranu svojich základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru proti postupu a uzneseniu okresného súdu, ktorý je súdom prvého stupňa, riadny opravný prostriedok, ktorý aj využil. Príslušným súdom na poskytnutie ochrany proti namietanému porušeniu práv sťažovateľa bol v odvolacom konaní krajský súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc na prerokovanie sťažnosti v časti smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu, a preto sťažnosť z tohto dôvodu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 100/2013

Z princípu subsidiarity ako jedného zo základných pojmových znakov právomoci ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ochranu pred ústavným súdom nemožno využiť súčasne alebo pred inými prostriedkami nápravy, ktoré má sťažovateľ k dispozícii, ale že sťažnosť je prípustná iba vtedy, ak napriek vyčerpaniu všetkých prípustných právnych možností nápravy naďalej dochádza k porušovaniu základných práv alebo slobôd sťažovateľa (m. m. IV. ÚS 21/02, IV. ÚS 86/2013, IV. ÚS 221/2014).

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, neznamená samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (IV. ÚS 177/05).

Ústavný súd v súčinnosti s Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zistil, že sťažovateľ podal 25. septembra 2013 proti uzneseniu krajského súdu dovolanie, o ktorom do dňa predbežného prerokovania sťažnosti ešte nebolo rozhodnuté.

V okolnostiach posudzovanej veci sťažovateľ podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvoril stav, keď by o jeho veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty ústavne aprobovateľné, pretože by tým mohlo dôjsť k vydaniu dvoch rozdielnych rozhodnutí v tej istej veci. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľa predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu o poslednom procesnom prostriedku, ktorý bol sťažovateľom využitý, ako predčasné (m. m. IV. ÚS 142/2010).

Sťažovateľom uvádzaná a ústavným súdom overená skutočnosť podania dovolania proti napadnutému uzneseniu krajského súdu vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy vylučuje možnosť ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach porušenia označených základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru, ak je zřejmé, že sťažovateľ podal dovolanie, pričom v čase rozhodovania ústavného súdu nie je dovolacie konanie skončené.

V prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) možno sťažnosť považovať za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní (podobne napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 358/09, III. ÚS 369/2011, III. ÚS 293/2011, III. ÚS 292/2012), keďže uplatnenie právomoci dovolacieho súdu predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu (porovnaj napr. IV. ÚS 242/2010, IV. ÚS 257/2011).

Ústavný súd sa však v daných okolnostiach musel zaoberať aj úvahou, aké dôsledky bude mať pre sťažovateľa prípadné posúdenie dovolania najvyšším súdom ako dovolania neprípustného. Pre tento prípad ústavný súd, majúc na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, konštatuje, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní bude sťažovateľovi lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54). Výnimka z uvedeného pravidla by prichádzala do úvahy iba v prípade, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučovali. *A contrario* potom platí, že v prípade vecného posúdenia a rozhodnutia najvyšším súdom o dovolaní bude mať sťažovateľ k dispozícii už iba podanie sťažnosti ústavnému súdu smerujúcej proti tomuto rozhodnutiu, a to za obvyklých podmienok.

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ namieta porušenie svojich v petite sťažnosti označených práv postupom krajského súdu, a zároveň proti tomu istému postupu krajského súdu smeruje aj podané dovolanie, pričom tak sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ako aj dovolanie podľa § 236 a nasl. OSP smerujú k rovnakému cieľu, a to k zrušeniu napadnutého uznesenia okresného súdu a uznesenia krajského súdu, a keďže v čase rozhodovania ústavného súdu nie je dovolacie konanie skončené, ústavný súd sa sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa zásady *ratio temporis* ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže ústavný súd nezistil porušenie sťažovateľom označených práv a sťažnosť bola z už uvedených dôvodov odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch

sťažovateľa v uvedenej veci (návrh na zrušenie sťažnosťou napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov) stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. novembra 2014